

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 29 november 2022
(OR. en)

15381/22

CULT 126
AUDIO 127
SOC 658
SUSTDEV 209
SAN 631
EDUC 411

RESULTAAT BESPREKINGEN

---

van: het secretariaat-generaal van de Raad

aan: de delegaties

---

nr. vorig doc.: 14436/22 COR 1

Betreft: Resolutie van de Raad over het EU-werkplan voor cultuur 2023-2026

Voor de delegaties gaat hierbij de resolutie van de Raad over het EU-werkplan voor cultuur 2023-2026, die de Raad (Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport) op 29 november 2022 heeft goedgekeurd.

RESOLUTIE VAN DE RAAD OVER HET EU-WERKPLAN VOOR CULTUUR 2023-2026

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

ONDERKENNENDE

- dat cultuur een onuitputtelijke bron van inspiratie en innovatie vormt, onze menselijkheid en esthetiek weerspiegelt, onze **gemeenschappelijke** taal en ons **gemeenschappelijk** erfgoed is, en een fundamenteel onderdeel uitmaakt van onze identiteiten en gemeenschappen;
- de rol van cultuur als integraal onderdeel van duurzame ontwikkeling en positieve maatschappelijke transformatie;
- het toenemende belang van de waarden van de EU, waaronder de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van creatie;
- de bijdrage van de culturele en creatieve sectoren aan de werkgelegenheid en aan de economie van de EU;
- de rol van cultuur in de externe betrekkingen van de EU en bij de samenwerking met andere internationale organen, met name de Raad van Europa en de Unesco;
- de vorige werkplannen voor cultuur van de Raad en de bereikte resultaten;

IN HET LICHT VAN

- de aanhoudende Russische oorlog tegen Oekraïne, een kandidaat-lidstaat van de EU, die een flagrante schending van het internationaal recht en een aanval op de mensenrechten en de fundamentele waarden en beginselen van de EU vormt, die het rijke culturele leven en erfgoed van Oekraïne dreigt te vernietigen, en die heeft geleid tot de grootste ontheemding van burgers in Europa sinds de Tweede Wereldoorlog en tot een alarmerende energiecrisis;
- de ernstige gevolgen van de COVID-19-pandemie voor de gehele samenleving, voor elk individu en voor tal van economische sectoren, met name de culturele en creatieve sectoren, waarvan er vele nog steeds met de gevolgen kampen;
- het verhoogde tempo van de klimaatverandering, het verlies aan biodiversiteit en de daaruit voortvloeiende noodzaak om de transformatie naar duurzaamheid te versnellen, waartoe cultuur kan bijdragen door bewustmaking, creativiteit en innovatie;
- lopende processen zoals digitalisering en aanhoudende uitdagingen, zoals de specifieke arbeidsomstandigheden van kunstenaars, makers en andere professionals in de culturele sector;

HERINNEREND AAN

- de belangrijkste beleidsstukken, zoals vermeld in bijlage II bij deze resolutie;
- het belang van de integratie van de culturele dimensie op alle relevante beleidsgebieden en in alle relevante programma's en initiatieven, en de behoefte aan meer synergieën;
- de inspanningen die zijn geleverd om een strategische EU-aanpak voor internationale culturele betrekkingen te ontwikkelen en uit te voeren;

IS HET EENS OVER

de volgende overkoepelende prioriteiten, die bijdragen aan een sterkere Europese culturele samenwerking en een grotere culturele diversiteit, die een Europese toegevoegde waarde bieden, en die de noodzakelijke gezamenlijke actie in de komende vier jaar mogelijk maken, rekening houdend met de belangrijkste uitdagingen en met inachtneming van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid:

- a) *Kunstenaars en professionals in de culturele sector: de culturele en creatieve sectoren versterken*
- b) *Cultuur voor de mensen: cultuurparticipatie en de rol van cultuur in de samenleving vergroten*
- c) *Cultuur voor de planeet: de kracht van cultuur ontketenen*
- d) *Cultuur voor cocreatieve partnerschappen: de culturele dimensie van de externe betrekkingen van de EU versterken*

VERZOEKT DE COMMISSIE EN DE HOGE VERTEGENWOORDIGER VAN DE UNIE VOOR BUITENLANDSE ZAKEN EN VEILIGHEIDSBELEID, IN HET KADER VAN HUN RESPECTIEVE BEVOEGDHEDEN EN MET INACHTNEMING VAN HET BEGINSEL VAN SUBSIDIARITEIT, OM:

- uiterlijk in april 2026 op basis van de schriftelijke bijdragen die de lidstaten vrijwillig hebben overgelegd, een werkdocument op te stellen met de belangrijkste voorlopige bevindingen betreffende de uitvoering van dit EU-werkplan voor cultuur, en uiterlijk in juni 2026 een eindverslag aan te nemen;
- op basis van voorafgaand overleg met de lidstaten en belanghebbenden te overwegen een strategisch EU-kader voor cultuur voor te stellen dat gebaseerd is op de uitgangspunten in bijlage I en gericht is op de strategische integratie van de cultuurbeleidsdimensie en de troeven van cultuur in alle relevante beleidsmaatregelen, programma's en initiatieven van de EU. De EU-werkplannen voor cultuur zullen gericht blijven op het prioriteren en vaststellen van specifieke acties voor culturele samenwerking op Europees niveau.

I. UITGANGSPUNTEN

Het EU-werkplan voor cultuur kent de volgende uitgangspunten:

- Cultuur, met inbegrip van cultureel erfgoed, heeft een intrinsieke waarde en draagt bij tot de versterking van de Europese identiteit.
- Culturele en talige verscheidenheid zijn belangrijke troeven van de EU en moeten worden geëerbiedigd, bevorderd en versterkt, onder meer door mobiliteit en verspreiding van kunstwerken.
- Vrijheid van artistieke expressie en vrijheid van creativiteit zijn van fundamenteel belang om als mens uitdagingen te kunnen aangaan, kritisch te kunnen denken en te kunnen innoveren en uitvinden, en deze vrijheden moeten op alle relevante manieren worden aangemoedigd en ondersteund.
- Culturele verscheidenheid en interculturele dialoog zijn essentieel voor de bevordering en bescherming van de mensenrechten; zij zorgen voor een beter wederzijds begrip, helpen conflicten te voorkomen en op te lossen en bevorderen verzoening, vrede en internationale stabiliteit, en elke vorm van misbruik van cultuur voor de verspreiding van oorlogspropaganda en desinformatie en voor het aanzetten tot haat is in strijd met de fundamentele waarden en beginselen van de EU.
- Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan duurzame ontwikkeling, de economie en sociale inclusie en versterkt derhalve de territoriale cohesie.
- Cultuur heeft het potentieel om gelijkheid en wederzijds respect te bevorderen en alle vormen van geweld, discriminatie, onverdraagzaamheid en vooroordelen te bestrijden.
- Voor de uitvoering moet optimaal worden gebruikgemaakt van kwalitatieve gegevens en statistieken.

II. PRIORITAIRE GEBIEDEN

a) **Kunstenaars en professionals in de culturele sector: de culturele en creatieve sectoren versterken**

Het culturele en creatieve ecosysteem zou niet bestaan zonder de artiesten en andere professionals, instellingen en organisaties in de culturele en creatieve sectoren die culturele inhoud in talloze vormen creëren. Sterke culturele en creatieve sectoren zijn dan ook onontbeerlijk. Deze sectoren worden echter gekenmerkt door zelfstandige arbeid, kleine en micro-ondernemingen, sterke concurrentie en gefragmenteerde markten. Kunstenaars en professionals in de culturele en creatieve sectoren werken doorgaans projectmatig en moeten zeer arbeidsmobiel zijn. Zij hebben vaak een onregelmatig en onvoorspelbaar inkomen en combineren verschillende banen om in hun levensonderhoud te voorzien.

Tijdens de COVID-19-pandemie hebben de culturele en creatieve sectoren bewezen dat zij over een groot aanpassings- en innovatievermogen beschikken. Niettemin zijn zij zwaar getroffen en blijven zij kampen met de gevolgen van de pandemie.

De aanhoudende Russische invasie in Oekraïne en de gevolgen daarvan voor het culturele en creatieve ecosysteem onderstrepen de integrale rol van culturele actoren in democratische samenlevingen en het belang van het waarborgen van de vrijheid van artistieke expressie, die steeds meer onder druk komt te staan.

Meer dan ooit moet de veerkracht van de culturele en creatieve sectoren worden versterkt, moeten hun herstel en diversiteit worden ondersteund, moet hun streven naar de verwezenlijking van de duurzaamheidsdoelstellingen worden aangemoedigd, moet er worden voortgebouwd op nieuwe trends die door de pandemie zijn versneld, ook in de digitale omgeving, en moet worden gezorgd voor eerlijke arbeidsomstandigheden voor alle professionals in de culturele en creatieve sectoren, zodat meer stemmen uit deze onafhankelijke, dynamische sectoren kunnen worden gehoord.

b) Cultuur voor de mensen: cultuurparticipatie en de rol van cultuur in de samenleving vergroten

Cultuur, met inbegrip van cultureel erfgoed, speelt een cruciale rol in onze democratieën en in het leven van individuen. Deelname aan cultuur en cultureel erfgoed, creativiteit en kunst heeft een positief effect op alle mensen, ongeacht hun leeftijd en achtergrond, alsook op de levenskwaliteit van mensen en de gezondheid en het algemene welzijn van individuen en gemeenschappen.

Cultuurparticipatie zorgt voor een betere sociale en territoriale cohesie, bevordert de eerbiediging van de culturele en talige verscheidenheid en biedt een platform voor een open dialoog binnen het maatschappelijk middenveld.

De culturele en talige verscheidenheid is een van belangrijkste troeven van Europa en moet als zodanig worden geëerbiedigd en bevorderd, met bijzondere aandacht voor de kleinere talen. Er moeten bijzondere maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat kinderen en jongeren aan het culturele leven deelnemen en dat zij kunnen lezen, zodat zij worden aangemoedigd creatief te zijn en rijke ervaringen kunnen opdoen. Een inclusieve benadering van kwetsbare en achtergestelde groepen is even belangrijk.

Culturele instellingen spelen een cruciale rol bij het versterken van de democratie en het maatschappelijk welzijn door de hele gemeenschap te betrekken, betaalbare of gratis toegang tot kennis en informatie te bieden – met volledige inachtneming van de intellectuele-eigendomsrechten, de mediageletterdheid te verbeteren, een gemeenschappelijke basis voor dialoog en debat te creëren en zo de sociale integratie en de betrokkenheid van de gemeenschap te versterken, en uiteindelijk door bij te dragen aan de bestrijding van desinformatie, haatzaaiende uitlatingen en fake news. Deze rol van culturele instellingen moet verder worden versterkt.

In dit verband wordt in het huidige werkplan voor cultuur bijzondere aandacht besteed aan de verdere ontwikkeling van bibliotheken. Veel bibliotheken bieden ook een vreedzame en veilige omgeving voor kwetsbare personen, wat momenteel van bijzonder belang is voor de vele ontheemden uit Oekraïne die op zoek zijn naar onderdak en mentale ondersteuning.

c) **Cultuur voor de planeet: de kracht van cultuur ontketenen**

De culturele en creatieve ecosystemen in Europa en daarbuiten worden ernstig bedreigd door zowel de natuur als de mens, waarbij met name klimaatverandering een langetermijneffect heeft op de Europese culturele en creatieve sectoren. Het is van essentieel belang dat het cultureel erfgoed en de culturele en creatieve sectoren worden voorbereid op toekomstige uitdagingen. Het is hoog tijd om maatregelen te nemen om de risicoparaatheid en de klimaatbestendigheid van cultureel erfgoed te versterken. De EU zal de strijd tegen de illegale handel in cultuurgooederen voortzetten en intensiveren.

Cultuur, met inbegrip van cultureel erfgoed, draagt bij tot de transformatie naar duurzaamheid, die nodig is om de doelstellingen van de Europese Green Deal en de Agenda 2030 te verwezenlijken. In dit verband spelen digitale technologieën ook een belangrijke rol. Daarom moeten innovatie in de culturele en creatieve sectoren, digitale transformatie en de toegankelijkheid van cultuur en cultureel erfgoed in de digitale ruimte verder worden versterkt. De kennis- en innovatie-gemeenschap (KIG) Cultuur en creativiteit van het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT)¹ zal in dit verband een sleutelrol spelen. Ook voor de bebouwde omgeving moet een evenwichtige benadering worden gevolgd. Een grootschalige bevordering van het Nieuw Europees Bauhaus-initiatief zou het belang van hoogwaardige architectuur en de bebouwde omgeving meer onder de aandacht kunnen helpen brengen.

Voorts moeten onderzoek en cultuurstatistiek worden verbeterd om de prestaties van de culturele en creatieve sectoren beter te kunnen monitoren en efficiënte, empirisch onderbouwde beleidsmaatregelen te kunnen ontwikkelen die de culturele en creatieve sectoren ondersteunen. Eurostat moet een centrale en steeds grotere rol spelen en hiervoor samenwerken met andere internationale en onafhankelijke organisaties die actief zijn op het gebied van onderzoek en statistiek in de culturele en creatieve sectoren.

---

¹ Kennis- en innovatiegemeenschap van het Europees Instituut voor innovatie en technologie (<https://eit.europa.eu/eit-community/eit-culture-creativity>).

d) Cultuur voor cocreatieve partnerschappen: de culturele dimensie van de externe betrekkingen van de EU versterken

De culturele rijkdom en vrijheid van Europa, de bottom-upbenadering van de EU die vertrekt vanuit het maatschappelijk middenveld en de sterke gehechtheid van de EU aan cocreatie zijn grote troeven voor de internationale betrekkingen van de EU, met name voor het opbouwen van duurzame partnerschappen op voet van gelijkheid. Het is van groot belang dit potentieel ten volle te benutten door niet alleen het aantal culturele samenwerkingsactiviteiten en -projecten te verhogen, maar ook de zichtbaarheid en het bereik ervan.

De Russische oorlog tegen Oekraïne is een duidelijke aanwijzing dat de geopolitieke realiteit geleidelijk verandert en is een pregnant voorbeeld van hoe cultuur en erfgoed worden misbruikt om militaire agressie te helpen rechtvaardigen. Tegen deze achtergrond kan culturele cocreatie onze Europese waarden, waaronder de artistieke vrijheden en culturele rechten, op authentieke wijze onderbouwen en op geloofwaardige wijze uitdragen naar grote delen van de wereld, en zo helpen de invloed van autoritaire stelsels in te perken.

Met het oog op de toekomst van onze planeet en de gemeenschappelijke duurzaamheidsdoelstelling moet de culturele ambitie voor verandering en een intellectuele dialoog die de weg vrijmaakt voor gezamenlijke benaderingen in de geest van het Nieuw Europees Bauhaus (duurzaam, inclusief, mooi) worden verhoogd. Nauwe coördinatie op EU-niveau en de integratie van cultuur op alle relevante gebieden van het externe optreden van de EU en in relevante financiële instrumenten zullen van cruciaal belang zijn om de rol van cultuur in de externe betrekkingen van de EU te versterken.

III. UITVOERING EN WERKMETHODEN

1. De Raad verzoekt de lidstaten, de Commissie en, voor de aspecten van het externe optreden, de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid om, op basis van de in hoofdstuk IV en bijlage A opgenomen voortschrijdende agenda, samen te werken aan de uitvoering van de acties van het werkplan voor cultuur. Het tijdschema in bijlage A is louter indicatief en zal naarmate het nodig is door de volgende voorzitterschappen worden uitgevoerd.
2. Er wordt verwacht dat regelmatige dialoog en samenwerking tussen de lidstaten, EU-instellingen, het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en partners uit derde landen zullen leiden tot een holistische aanpak waarmee synergieën en, in voorkomend geval, beleidscoherentie worden ondersteund, wederzijds leren wordt aangemoedigd en betere resultaten kunnen worden behaald.
3. De uitvoering van het werkplan voor cultuur en de uitvoering van de jaarlijkse werkprogramma's van het programma Creatief Europa en andere cultuurgerelateerde programma's en activiteiten moeten elkaar op synergetische wijze aanvullen.

4. Het EU-werkplan voor cultuur moet worden gemonitord door het voorzitterschap van de Raad en kan, indien nodig, door de Raad worden aangepast in het licht van de bereikte resultaten en/of relevante beleidsontwikkelingen op Europees of internationaal niveau.
5. De op elk prioritair gebied vastgestelde thema's worden via verschillende acties (hoofdstuk IV) en met toepassing van de meest geschikte werkmethode(n) uitgewerkt. Het eindresultaat van elke actie zal, in voorkomend geval samen met een bijbehorend verslag met conclusies en aanbevelingen, worden voorgelegd aan het Comité culturele zaken en, in voorkomend geval, aan de Groep audiovisuele aangelegenheden en media met het oog op bespreking en een eventueel besluit over de nog te nemen stappen.
6. Flexibiliteit in de bepalingen en uitvoering van het EU-werkplan voor cultuur is van essentieel belang om te kunnen reageren op huidige en toekomstige uitdagingen en een veranderende beleidsomgeving.

7. Onder meer de volgende werkmethode² kunnen worden toegepast: de open coördinatie-methode (OCM), ad-hoc- of door de Commissie geleide deskundigengroepen en rondetafelgesprekken, peer-learningactiviteiten, experimentele en proefprojecten, denktankbijeenkomsten, studies, conferenties, inventariserende seminars of andere inventariserende activiteiten, dialoog met het maatschappelijk middenveld, formele en informele workshops, gezamenlijke initiatieven met de Raad van Europa en andere internationale organisaties, conclusies van de Raad, en informele bijeenkomsten van ambtenaren van de ministeries van Cultuur en, wanneer dat wenselijk is, van andere ministeries.

---

² De algemene richtsnoeren met betrekking tot de werkmethode zijn opgenomen in bijlage B.

IV. ACTIES

Met betrekking tot de prioritaire gebieden en werkmethode(n) zoals beschreven in de hoofdstukken II en III zullen de volgende acties worden uitgevoerd:

- a) **Kunstenaars en professionals in de culturele sector: de culturele en creatieve sectoren versterken**
- **Statuut en arbeidsomstandigheden van kunstenaars en professionals in de culturele en creatieve sectoren**

Werkmethoden: follow-up van de lopende OCM-groep, thematische workshops, eventueel een conferentie.

Motivering: als follow-up van de OCM-deskundigengroep wordt voorgesteld een onlineplatform op te richten met informatie over de arbeidsomstandigheden van kunstenaars en professionals in de culturele en creatieve sectoren in de EU-lidstaten. Het platform zal gebaseerd zijn op waardevolle gegevens en materiaal die al dan niet in samenwerking met de sociale partners in de verschillende culturele sectoren zijn verzameld, en zal voortdurend worden geactualiseerd in het licht van nieuwe maatregelen. Daarnaast zal ook aandacht worden besteed aan thema's als diversiteit, mobiliteit en gender. Op die manier kan informatie worden gevonden over de arbeidsomstandigheden in de gehele EU en kan gemakkelijker worden voldaan aan de administratieve vereisten op het gebied van sociale zekerheid en andere gebieden zoals belastingen. Voor dit thema kan ook lering worden getrokken uit de relevante ervaringen met de herstel- en veerkrachtfaciliteit (Recovery and Resilience Facility – RRF).

Verwachte resultaten: een onlineplatform voor de voortdurende uitwisseling van informatie en goede praktijken tussen belanghebbenden met betrekking tot betere arbeidsomstandigheden voor kunstenaars en professionals uit de creatieve sector; balans van de vorderingen en werkzaamheden met betrekking tot specifieke aanbevelingen over het kunstenaarsstatuut³.

---

³ <https://en.unesco.org/creativity/governance/status-artist>.

- **Artistieke vrijheid**

Werkmethoden: conferentie, gevolgd door bijbehorende conclusies van de Raad.

Motivering: artistieke vrijheid is een fundamenteel onderdeel van cultureel werk, en de bescherming van artistieke vrijheid is belangrijk voor het versterken van het verband tussen cultuur en democratie. Kunstenaars en belanghebbenden in de culturele sector worden geconfronteerd met nieuwe en steeds moeilijkere uitdagingen. Gezamenlijke inspanningen om kunstenaars en culturele actoren in staat te stellen in de hele EU hun beroep vrij uit te oefenen, zijn daarom van het grootste belang. Artistieke vrijheid gaat niet alleen over de arbeidsvoorwaarden voor kunstenaars, maar bepaalt ook wier stemmen worden gehoord.

Verwachte resultaten: uitwisseling van ideeën en beste praktijken door verschillende perspectieven en beleidsmaatregelen te bespreken teneinde positieve veranderingen teweeg te brengen.

- **De digitale transformatie in de culturele en creatieve sectoren bevorderen**

Werkmethoden: conferentie, eventueel gevolgd door bijbehorende conclusies van de Raad.

Motivering: digitalisering heeft de afgelopen tien jaar geleid tot een ingrijpende transformatie van de culturele en creatieve sectoren. Door digitalisering zijn de manier waarop professionals in deze sectoren werken en de interactie tussen hen en hun publiek grondig veranderd. Versnipperde inspanningen en een gebrek aan samenwerking op grotere schaal belemmeren echter een sterke en flexibele aanpak van de digitale transformatie.

Verwachte resultaten: uitwisseling van ervaringen om overdraagbare beste praktijken vast te stellen en aldus een coherente en duurzame digitale transformatie in alle culturele en creatieve sectoren te bevorderen.

- **De groene transitie van de culturele en creatieve sectoren stimuleren, met bijzondere aandacht voor de energiecrisis**

Werkmethoden: Workshop(s)/OCM; inventarisatie van de energiecrisis met het oog op de uitwisseling van beste praktijken.

Motivering: de culturele en creatieve sectoren mogen niet achterblijven bij de groene transitie. Zij moeten hun bijdrage aan een duurzame toekomst versterken en een actieve rol spelen bij de groene transitie, de klimaatactie en het herstel van Europa, en hierbij bijzondere aandacht besteden aan de huidige energiecrisis en rekening houden met de geografische diversiteit en kenmerken van de Unie. Er zijn al uiteenlopende praktijken en initiatieven uitgetoet. De werkzaamheden in het kader van deze actie moeten de resultaten weerspiegelen van de OCM-groepen inzake de culturele dimensie van duurzame ontwikkeling en inzake het versterken van de klimaatbestendigheid van cultureel erfgoed. Voor dit thema kan ook lering worden getrokken uit de relevante ervaringen met de RRF.

Verwachte resultaten: uitwisseling van ervaringen en vaststelling van overdraagbare beste praktijken in de culturele en creatieve sectoren (met name op het gebied van podiumkunsten, muziek, musea en filmproductie), onder andere met betrekking tot het gebruik van CO₂-meters; steun voor inspanningen van de culturele en creatieve sectoren om zich aan de groene transitie aan te passen.

- **Versterking van de culturele en creatieve dimensie in de Europese videogamesector**

Werkmethode: rondetafelgesprekken en/of denktankbijeenkomst.

Motivering: als follow-up van de conclusies van de Raad over bouwen aan een Europese strategie voor het ecosysteem van de culturele en creatieve industrieën en het initiatiefverslag over videogames en het proefproject over gamers van het Europees Parlement kan in besprekingen op Europees niveau worden nagegaan hoe de culturele en creatieve dimensie van de Europese videogamesector, die voorloper is op het gebied van nieuwe digitale culturele praktijken, kan worden ondersteund. Bij deze besprekingen zouden ook andere thema's kunnen worden behandeld, zoals financieringsmechanismen, met name voor kmo's en start-ups; onafhankelijkheid, vrijheid van creatie en diversiteit van cultuuruitingen; vaardigheden en opleiding; creatieve en technologische innovatie; nieuwe toepassingen van videogames ter ondersteuning van de toegang tot cultuur; de rol van videogames voor educatieve doeleinden enz.

Verwachte resultaten: aanbevelingen om de culturele en creatieve dimensie van de Europese videogamesector te ondersteunen en de samenwerking tussen Europese belanghebbenden op dit gebied te versterken.

b) Cultuur voor de mensen: cultuurparticipatie en de rol van cultuur in de samenleving vergroten

- **Cultuur en de bevordering van de democratie: op weg naar een cultureel burgerschap in Europa**

Werkmethoden: peer-learning en eventueel een conferentie met beleidsmakers en relevante belanghebbenden in de culturele en onderwijssectoren.

Motivering: in de geest van het Handvest van Porto Santo en op basis van de studie waartoe opdracht is gegeven in het kader van het werkplan voor cultuur 2019-2022, is het noodzakelijk de burgerparticipatie te verdiepen en te verbreden, met name onder de jongere generaties, en besluitvormingsprocessen te legitimeren, door de hele gemeenschap te betrekken bij besluitvorming, creatie, productie, communicatie, bemiddeling en realisatie. Er moeten sectoroverschrijdende synergieën tussen scholen, culturele organisaties, het maatschappelijk middenveld en andere actoren tot stand worden gebracht om het transformatieve potentieel van cultuur voor het versterken van de democratie ten volle te benutten.

Verwachte resultaten: uitwisseling van ervaringen en selectie van voorbeelden van beste praktijken.

- **Cultuur en gezondheid**

Werkmethoden: eventueel een conferentie; eventuele informele bijeenkomsten van ambtenaren van ministeries van Cultuur en ministeries van Volksgezondheid; OCM-groep voor korte tijd inzake de integratie van cultuur in het gezondheidsbeleid – uitwisseling van goede praktijken met bijzondere aandacht voor de geestelijke gezondheid.

Motivering: culturele activiteiten kunnen ziektepreventie, gezondheidsbevordering, ziektebeheer en de behandeling van ziekten ondersteunen. Culturele activiteiten bieden een holistische benadering en hebben een positief effect op alle mensen, ongeacht hun leeftijd en achtergrond, en verbeteren de levenskwaliteit van mensen en de gezondheid en het algemene welzijn van individuen en gemeenschappen. Er is ook een aanzienlijk economisch effect. De OCM kan voortbouwen op de resultaten van de voorbereidende actie "Culture for Health" van 2022 en op eerdere onderzoeken en werkzaamheden op dit gebied.

Verwachte resultaten: de positieve gevolgen van cultuur onder de aandacht te brengen en meer sectoroverschrijdende samenwerking tussen besluitvormers tot stand te brengen; aanbevelingen voor de uitvoering van participatieve culturele praktijken, met bijzondere aandacht voor de geestelijke gezondheid; permanente inventarisering van goede praktijken.

- **Bruggen bouwen: de meervoudige rol van bibliotheken als toegangspoorten tot en verspreiders van culturele werken, vaardigheden en Europese waarden versterken**

Werkmethoden: OCM-groep; workshops; conferentie.

Motivering: bibliotheken spelen op alle niveaus een sleutelrol in het democratische, sociale, culturele en onderwijslandschap van Europa. Zij leveren een aanzienlijke bijdrage aan de opbouw van democratie, burgerbetrokkenheid en publieksparticipatieactiviteiten in de hele EU, ook in landelijke en afgelegen gebieden, waaronder de ultraperifere gebieden. Zij openen hun deuren voor diverse groepen, ontwikkelen programma's en activiteiten die inspelen op de huidige maatschappelijke uitdagingen, en bieden toegang tot pluralistische en betrouwbare informatie en diverse culturele inhoud in een veilige, toegankelijke omgeving. Zij zijn belangrijke toegangspoorten tot lokale en inheemse gegevens, kennis, onderzoek en cultuur.

Verwachte resultaten: een uitgebreid debat op gang brengen en nagaan op welke gebieden bibliotheken kunnen worden bevorderd en versterkt; verschillende dimensies en gebieden met potentieel in kaart brengen en op zoek gaan naar financieringslijnen van EU-programma's; beleidsmakers en bibliotheekprofessionals samenbrengen; mogelijkheden voor opleiding en verdere activiteiten voor professionals verkennen.

- **Bescherming van kinderen en jongeren tegen schadelijke inhoud op digitale platforms**

Werkmethoden: workshop(s)/rondetafelgesprek(ken).

Motivering: kinderen en jongeren zijn talrijk aanwezig op digitale platforms, die een enorm positief potentieel bieden. Dit vergroot echter het risico op verslaving en het risico dat kwetsbare groepen worden blootgesteld aan schadelijke inhoud. Er kan worden voortgebouwd op de Europese strategie voor een beter internet voor kinderen, de wet inzake digitale diensten en de regels inzake de bescherming van minderjarigen in de richtlijn audiovisuele mediadiensten. Bovendien zijn mediawijsheid en een kritisch begrip van media en platforms bijzonder belangrijk en relevant om kinderen en jongeren te beschermen tegen schadelijke inhoud.

Verwachte resultaten: vaststellen en ondersteunen van beste praktijken voor de bescherming van kinderen en jongeren online en voor de versterking van hun positie online, zowel in de lidstaten als op EU-niveau.

- **Vindbaarheid van diverse Europese inhoud in de digitale omgeving**

Werkmethoden: technische studie en/of workshop.

Motivering: de vindbaarheid van culturele inhoud hangt af van de manier waarop de gegevens zijn gegenereerd en gedocumenteerd, en van het beheer van de inhoud door de grote platforms, die als poortwachters optreden. Europese inhoud moet vindbaar zijn, en niet gewoon online beschikbaar zijn. Het is van essentieel belang voort te bouwen op bestaande werkzaamheden en raadplegingen (bv. Europese vooruitzichten voor de media, Europees Waarnemingscentrum voor de audiovisuele sector, Europeana), beter inzicht te krijgen in de gevolgen van praktijken betreffende prioritering van inhoud, van algoritmische aanbevelingen en van curatiestrategieën voor de culturele en talige verscheidenheid, en gemeenschappelijke oplossingen te vinden om hoogwaardige Europese online-inhoud zichtbaarder te maken, met inbegrip van geschikte gegevensgestuurde inkomstenmodellen.

Verwachte resultaten: aanbevelingen, evaluatie van innovatieve projecten en specifieke instrumenten, maar ook van problemen op het gebied van toegang tot inhoud (onder meer voor mensen met een handicap of een lager inkomen), met bijzondere aandacht voor minder onderzochte en minder gereguleerde sectoren zoals de muziek- of boekensector.

c) **Cultuur voor de planeet: de kracht van cultuur ontketenen**

• **Cultuurstatistieken – meer veerkracht in en door cultuur**

Werkmethoden: reeks workshops en/of peer-learningactiviteiten; besprekingen met Eurostat en de bureaus voor de statistiek van de EU-lidstaten.

Motivering: de COVID-19-pandemie heeft verschillende structurele uitdagingen en kwetsbaarheden in de culturele en creatieve sectoren aan het licht gebracht. Er zijn al belangrijke steunmaatregelen genomen op nationaal en EU-niveau, maar er moeten nog verdere stappen worden ondernomen, zoals een intensievere uitwisseling van beste praktijken tussen de lidstaten en de ontwikkeling van een reeks betrouwbare cultuurstatistieken die in de hele EU vergelijkbaar zijn, onder meer over genderongelijkheid in de culturele en creatieve sectoren. Het is belangrijk voort te bouwen op de resultaten van het proefproject "Measuring the cultural and creative sectors in Europe" van 2022 en nauw samen te werken met Eurostat.

Verwachte resultaten: uitwisseling van beste praktijken tussen de lidstaten; vaststelling en ontwikkeling van een reeks geharmoniseerde en vergelijkbare statistieken in de hele EU, die betrekking hebben op gendergelijkheidsaspecten, de arbeidsdimensie, economische steun voor de sector en cultuurparticipatie, met relevante sociaal-demografische uitsplitsingen.

- **Cultuurbeheer**

Werkmethoden: denktankbijeenkomst, eventueel gevolgd door conclusies van de Raad.

Motivering: de wereld is aan tal van snelle veranderingen onderhevig. Er zijn derhalve nieuwe denkwijzen en innovatieve benaderingen nodig. Daarnaast worden transversale en geïntegreerde benaderingen van cultuurbeheer, gebaseerd op recente ontwikkelingen, onderzoek en innovatie, noodzakelijk geacht om cultuur centraal te stellen in het openbare leven.

Verwachte resultaten: ontwikkeling van een nieuw model voor cultuurbeheer waarin toekomstgerichte benaderingen worden voorgesteld om de huidige uitdagingen op holistische wijze aan te pakken.

- **Klimaatactie via cultuur, met inbegrip van kunst en cultureel erfgoed**

Werkmethoden: follow-up van de OCM-verslagen van 2022; workshops, eventueel gevolgd door bijbehorende conclusies van de Raad.

Motivering: cultuur, met inbegrip van kunst en cultureel erfgoed, kan een sleutelrol spelen bij het stimuleren van klimaatactie en het bevorderen van duurzame consumptie- en productiepatronen. Cultuur kan een actieve rol spelen bij klimaatactie, en een mentaliteitsverandering ten aanzien van de klimaatcrisis teweegbrengen. Ons cultureel erfgoed kan worden beschermd door beste praktijken inzake gerichte beschermingsmaatregelen uit te wisselen en kan tegelijkertijd een bron van goede praktijken en kennis op het gebied van aanpassing aan klimaatverandering zijn. De samenwerking moet voortbouwen op de OCM-verslagen inzake het versterken van de klimaatbestendigheid van cultureel erfgoed en inzake de culturele dimensie van duurzame ontwikkeling.

Verwachte resultaten: uitwisseling van kennis over innovatieve artistieke en culturele benaderingen, met inbegrip van maatregelen in het kader van de RRF, om de klimaatcrisis aan te pakken en hiertoe een gedragswijziging teweeg te brengen; bevordering van relevant door de EU gefinancierd onderzoek.

- **Een leefomgeving van hoge kwaliteit voor iedereen**

Werkmethoden: vergaderingen van de Europese directeuren voor architectuurbeleid (European Directors for Architectural Policies – EDAP); bevordering van het NEB-initiatief via uitwisselingen binnen het netwerk van deskundigen na de OCM; eventueel een Europese conferentie over architectuurbeleid.

Motivering: in overeenstemming met de werkzaamheden en het verslag van de OCM-groep van deskundigen uit de EU-lidstaten over investeren in een hoogwaardige architectuur en leefomgeving voor iedereen (2021) en met de conclusies van de Raad over cultuur, architectuur van hoge kwaliteit en gebouwde omgeving als kernelementen van het NEB-initiatief (2021), komen de EDAP's onder elk voorzitterschap van de Raad bijeen om na te denken over mogelijke initiatieven om een leefomgeving van hoge kwaliteit voor iedereen tot stand te brengen, ook voor degenen die in landelijke en afgelegen gebieden, waaronder ultraperifere gebieden, wonen. Tijdens de EDAP-vergaderingen zou de aandacht moeten gaan naar thema's zoals de kwaliteit van de huisvesting van morgen, de restauratie, renovatie en herbestemming van cultureel erfgoed, en de verbetering van architectuurwedstrijden en overheidsopdrachten. Het is van essentieel belang om synergieën met het NEB-netwerk tot stand te brengen.

Verwachte resultaten: uitwisseling van goede praktijken tussen de EDAP's; inventarisering van de bestaande wetgevingskaders en relevante initiatieven op dit gebied, en eventueel de start van een proces om de integratie van hoogwaardige normen in nieuwe en herziene beleidsmaatregelen en programma's te monitoren en te bevorderen; maatregelen in het kader van het NEB.

- **Bescherming van erfgoed tegen natuurrampen en door de mens veroorzaakte rampen**

Werkmethoden Peer-learningactiviteiten (workshops, bezoeken) en/of conferenties.

Motivering: Natuurrampen en door de mens veroorzaakte rampen en crises (zoals klimaatverandering, de COVID-19-pandemie en de Russische oorlog tegen Oekraïne) vereisen betere vaardigheden op het gebied van risicobeoordeling, betere rampenparaatheid en gecoördineerde maatregelen via een transversale aanpak om cultureel erfgoed, met inbegrip van immaterieel cultureel erfgoed, te beschermen. Het is noodzakelijk om, voortbouwend op bestaand werk, cultureel erfgoed verder te integreren in breder beleid en initiatieven op alle niveaus, en gebruik te maken van bestaande gemeenschappelijke Europese platforms en ontwikkelingsprojecten (bv. de European Collaborative Cloud for Cultural Heritage – HEREIN) voor het uitwisselen, bespreken en delen van kennis en expertise op het gebied van risicoparaatheid en -beheer, en herstel en rehabilitatie van cultureel erfgoed.

Verwachte resultaten: De capaciteiten en vaardigheden van belanghebbenden verbeteren; een uitgebreide inventaris opmaken van relevante handleidingen, richtsnoeren en methoden op Europees niveau om het op doeltreffende wijze ontwerpen en uitvoeren van risicomaatregelen en maatregelen ter voorbereiding op noodsituaties in en door de lidstaten te vergemakkelijken.

- **Uitwisseling van informatie tussen deskundigen op het gebied van cultureel erfgoed en voor cultuurgoederen bevoegde autoriteiten over de bestrijding van de illegale handel in cultuurgoederen**

Werkmethoden: Reeks workshops ter aanvulling van het komende EU-actieplan tegen de illegale handel in cultuurgoederen voor de periode 2023-2027 en/of peer-learningactiviteiten.

Motivering: De EU-wetgeving inzake de invoer en uitvoer van cultuurgoederen heeft betrekking op uitdagingen in verband met de bescherming van cultureel erfgoed bij grensoverschrijdende illegale handel. De bevoegde autoriteiten worden geconfronteerd met verschillende uitdagingen (verificatiemethoden, documentatie, gegevensanalyse, inzicht in de wijze waarop de kunstmarkt werkt, met inbegrip van de overstap naar internet, enz.). Het is van essentieel belang om te zorgen voor een efficiënte samenwerking tussen alle betrokken actoren, waaronder ministeries van Cultuur, regionale en lokale instellingen, deskundigen op het gebied van cultureel erfgoed, rechtshandhavingdiensten, speciale politie-eenheden, douane- en justitiële autoriteiten en actoren uit de professionele kunsthandel.

Verwachte resultaten: De samenwerking tussen de betrokken actoren beoordelen en verbeteren; inzicht krijgen in elkaars werkmethoden; risico's en problemen in kaart te brengen; en werken aan mogelijke aanbevelingen voor verbeteringen.

- d) **Cultuur voor cocreatieve partnerschappen: versterking van de culturele dimensie van de externe betrekkingen van de EU**
- **Governance van de strategische aanpak van de EU voor internationale culturele betrekkingen en een actiekader**

Werkmethoden: korte OCM, vergaderingen van hoge ambtenaren.

Motivering: De rol van cultuur in de externe betrekkingen is verankerd in een aantal recente belangrijke EU-documenten. Niettemin blijft de coördinatie en de overbrugging van de kloof tussen de verschillende bij de uitvoering betrokken belanghebbenden op alle niveaus een uitdaging, zowel voor de EU als voor de lidstaten. Daarom is het noodzakelijk dat de samenwerking tussen alle relevante actoren wordt gestructureerd en de gelijkheid van belangen wordt versterkt, met inbegrip van die van kunstenaars en culturele professionals. Er moet rekening worden gehouden met het beginsel van cocreatie in de externe betrekkingen van de EU en de werkmethode moeten worden aangepast voor een samenhangende besluitvorming op permanente basis. Onder andere de vaststelling van regionale en thematische prioriteiten (bijvoorbeeld in het kader van partnerschappen met kandidaat-lidstaten) en de voorbereiding van vlaggenschipacties van de EU (bv. boekenbeurzen, wereldtentoonstellingen, beurzen en festivals) moeten worden aangepast.

Verwachte resultaten: Horizontale en inclusieve methoden, met inbegrip van voorstellen voor toekomstige werkstructuren en -methoden die zorgen voor een versterkt, samenhangend en langdurig proces van culturele samenwerking in internationale culturele betrekkingen, waarbij alle relevante belanghebbenden worden betrokken.

- **Behoud van cultureel erfgoed en versterking van de lokale culturele en creatieve sectoren in Oekraïne**

Werkmethoden: Door de Commissie geleide bijeenkomsten van deskundigengroepen of denktanks en peer-learning-/opleidingsactiviteiten; vergaderingen met Permanente Vertegenwoordigingen.

Motivering: Door de Russische oorlog tegen Oekraïne zijn cultureel erfgoed en culturele instellingen van Oekraïne vernield en beschadigd en dreigen deze nog verder te worden vernield en beschadigd. Ook bestaat het risico dat cultureel erfgoed illegaal wordt verhandeld. De inspanningen op het gebied van instandhouding en bescherming moeten daarom worden ondersteund. Het wederopbouw- en herstelproces omvat het versterken van de Oekraïense capaciteit en deskundigheid en moet gebaseerd zijn op nationale, internationale en Europese normen, op normatieve teksten, beginselen (zoals het Nieuw Europees Bauhaus (NEB)) en geleerde lessen. Ook moet het stroken met de Europese kwaliteitsbeginselen voor door de EU gefinancierde maatregelen met mogelijke gevolgen voor het cultureel erfgoed⁴. Daarnaast hebben culturele en creatieve actoren en professionals in Oekraïne steun nodig, aangezien zij bij hun activiteiten nog steeds veel moeilijkheden ondervinden. In de geest van cocreatie moet de culturele samenwerking met Oekraïne daarom gericht zijn op het versterken van de veerkracht van de culturele en creatieve sectoren en hun vermogen om een levendige cultuur- en kunstwereld in stand te houden.

Verwachte resultaten: De beoordeling van mogelijke gezamenlijke maatregelen, synergieën en beste praktijken voor het behoud, de bescherming en de wederopbouw van Oekraïens cultureel erfgoed en Oekraïense culturele instellingen, en voor het ondersteunen van Oekraïense culturele en creatieve actoren.

---

⁴ <https://www.icomos.org/en/about-icomos/committees/regional-activities-europe/58799-european-quality-principles-for-eu-funded-interventions-with-potential-impact-upon-cultural-heritage>

- **De rol van cultuur en culturele professionals bij de bevordering en verdediging van de democratie en de mensenrechten in een kwetsbare context**

Werkmethoden: mogelijke gezamenlijke vergaderingen met de betrokken werkgroepen van de Raad; gezamenlijke inventarisatieconferentie/gezamenlijk inventarisatieseminar met het Europees Parlement, de Raad van Europa, de Unesco en het maatschappelijk middenveld.

Motivering: In het jaarverslag 2021 van de EDEO over mensenrechten en democratie in de wereld wordt gewezen op de mondiale context van democratische achteruitgang en wijdverbreide schendingen van de internationale mensenrechten. Dit heeft ook gevolgen voor culturele en creatieve professionals in derde landen die zich inzetten voor de verdediging van de democratie, de mensenrechten, de vrijheid van artistieke expressie enzovoort. Hoewel de EU de eerbiediging van culturele rechten en diversiteit in derde landen al bevordert, zou er meer gerichte en systematische steun kunnen worden gegeven, rekening houdend met de gevolgen voor de Raad van Europa, de Unesco en het Europees Parlement op dit gebied.

Verwachte resultaten: Uitgebreid overzicht van situaties, behoeften enzovoort van culturele mensenrechtenverdedigers.

Indicatief tijdschema van het EU-werkplan voor cultuur 2023-2026

Prioriteit	Actie	2023		2024		2025		2026	
		1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar
A) Kunstenaars en culturele professionals: de culturele en creatieve sectoren (CCS) versterken	Status en arbeidsomstandigheden van kunstenaars en culturele en creatieve professionals	<i>Platform (Commissie)</i>		Thematische workshop		Thematische workshop		Thematische workshop of evt. conferentie	
	Artistieke vrijheid	Conferentie van voorzitterschap Conclusies van de Raad							
	De digitale transformatie van de CCS stimuleren			Conferentie van voorzitterschap Evt. conclusies van de Raad					
	De groene transitie van de CCS stimuleren, met bijzondere aandacht voor de energiecrisis	Inventarisatie – energiecrisis		OCM of workshops					
	Versterking van de culturele en creatieve dimensie in de Europese videogamesector		Rondetafelgesprekken en/of denktankbijeenkomst						

Prioriteit	Actie	2023		2024		2025		2026	
		1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar
	Conclusies van de Raad over het herstel, de veerkracht en de duurzaamheid van de culturele en creatieve sectoren	Inventarisatie							
	Conclusies van de Raad over het intensiveren van interculturele uitwisselingen via de mobiliteit van kunstenaars en culturele en creatieve professionals, en via veeltaligheid in het digitale tijdperk					Inventarisatie			
B) Cultuur voor de mensen: de culturele participatie en de rol van cultuur in de samenleving vergroten	Cultuur en de bevordering van de democratie: op weg naar een cultureel burgerschap in Europa	<i>(Presentatie studie van de Commissie 2022 – vorige werkgroep)</i>			Peer-learning			Evt. conferentie	
	Cultuur en gezondheid		Evt. conferentie Evt. informele bijeenkomst van ambtenaren	(Korte) OCM-groep					
	Bruggen bouwen: de meervoudige rol van	Workshop		OCM-groep			Workshop		

Prioriteit	Actie	2023		2024		2025		2026	
		1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar
	bibliotheken als toegangspoorten tot en verspreiders van culturele werken, vaardigheden en Europese waarden versterken							Conferentie	
	Bescherming van kinderen en jongeren tegen schadelijke inhoud op digitale platforms						Workshop		
	Vindbaarheid van diverse Europese inhoud in de digitale omgeving	Studie				Evt. workshop			
C) Cultuur voor de planeet: de kracht van cultuur ontketenen	Cultuurstatistieken – meer veerkracht in en door cultuur	Workshops/peer-learning en besprekingen met Eurostat en de diensten voor de statistiek van de EU en de lidstaten							
	Cultuurbeheer							Denktankbijeenkomst Evt. conclusies van de Raad	
	Klimaatactie via cultuur, met inbegrip van kunst en cultureel erfgoed			Evt. workshop		Evt. workshop		Workshop	Evt. conclusies van de Raad
		Bevordering van door de EU gefinancierd onderzoek over dit onderwerp							

Prioriteit	Actie	2023		2024		2025		2026	
		1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar
	Een leefomgeving van hoge kwaliteit voor iedereen	EDAP-vergaderingen							
		Bevordering van het NEB-initiatief							
		Evt. conferentie							
	Bescherming van erfgoed tegen natuurrampen en door de mens veroorzaakte rampen			Peer-learning		Evt. conferentie			
	Uitwisseling van informatie tussen deskundigen op het gebied van cultureel erfgoed en voor cultuuroederen bevoegde autoriteiten over de bestrijding van de illegale handel in cultuuroederen		Workshop/peer-learning	Workshop/peer-learning	Workshop/peer-learning				

Prioriteit	Actie	2023		2024		2025		2026	
		1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar
D) Cultuur voor cocreatieve partnerschappen : versterking van de culturele dimensie van de externe betrekkingen van de EU	Governance van de strategische aanpak van de EU voor internationale culturele betrekkingen en een actiekader	Vergaderingen van hoge ambtenaren							
			Korte OCM						
	Behoud van cultureel erfgoed en versterking van de lokale culturele en creatieve sectoren in Oekraïne	Door de Commissie geleide bijeenkomsten van deskundigengroepen of denktanks							
		Peer-learning-/opleidingsactiviteiten							
	De rol van cultuur en culturele professionals bij de bevordering en verdediging van de democratie en de mensenrechten in een kwetsbare context	Vergaderingen met Permanente Vertegenwoordigingen							
				Gezamenlijke inventarisatieconferentie/gezamenlijk inventarisatieseminar (met Parlement, RvE, Unesco, maatschappelijk middenveld)					
Gezamenlijke vergadering met de betrokken werkgroep van de Raad									

Richtsnoeren voor alle werkmethoden Algemene richtsnoeren

- De werkmethoden in het kader van het werkplan zijn flexibel en blijven niet beperkt tot de in hoofdstuk III, punt 7, vermelde werkmethoden.
- Naargelang het geval zal de Commissie expertise (met inbegrip van studies en andere vormen van inbreng van deskundigen) en logistieke ondersteuning bieden met betrekking tot de in het kader van dit werkplan voorgestelde werkmethoden.
- Deelname geschiedt op vrijwillige basis en, in voorkomend geval, op basis van de voordrachten van de lidstaten. Voor deskundigengroepen en rondetafelgesprekken van de Commissie gelden specifieke regels (zie hieronder).
- De Commissie zal voorzien in een virtuele ruimte (voor communicatie en het delen van documenten) voor geselecteerde werkmethoden, indien dat relevant en haalbaar is en desgewenst, om deskundigen in staat te stellen met elkaar in contact te blijven en de relevante kwesties te bespreken. Deze virtuele ruimte kan worden gebruikt door genomineerden uit alle lidstaten en, in voorkomend geval, uit andere deelnemende landen.
- Op verzoek zal het Comité culturele zaken (CAC) worden geïnformeerd over de voortgang van de acties in het kader van het werkplan.
- Voor elk eindresultaat van elke werkmethode in het werkplan zal er een plan voor distributie en communicatie op Europees, nationaal en regionaal niveau, naargelang het geval, worden voorgesteld.
- De aanbevelingen die uit elke werkmethode voortvloeien, zullen door het CAC en, indien nodig, door andere bevoegde voorbereidende instanties worden besproken en, wanneer dit passend is, aan de Raad worden voorgelegd.
- Over elke werkmethode zal een eindverslag worden gepubliceerd en, naargelang het geval, zal een samenvatting van het verslag – van maximaal vier bladzijden – door de Commissie in alle officiële EU-talen worden vertaald.

Open coördinatiemethode (OCM)

- De OCM biedt een kader voor samenwerking en voor de uitwisseling van goede praktijken tussen de lidstaten met betrekking tot bepaalde gemeenschappelijke onderwerpen. Ook maakt deze methode de ontwikkeling van niet-bindende aanbevelingen mogelijk.
- Het mandaat van de OCM zal in het CAC worden afgerond – in voorkomend geval met inbreng van de Groep audiovisuele aangelegenheden en media – op basis van een door de Commissie voorgesteld ontwerpmandaat.
- In het mandaat kan worden voorgesteld om derden, waaronder derde landen, uit te nodigen voor een OCM-groep⁵.
- Elke OCM-groep wijst tijdens de eerste deskundigenvergadering de voorzitter of gezamenlijke voorzitters aan.
- Afhankelijk van het onderwerp kan de OCM-groep worden aangespoord om kleinere focusgroepen te vormen en, waar nodig, gebruik te maken van participatieve methoden.

Peer-learningactiviteiten

- Peer-learningactiviteiten moeten relevante beleidsmakers, beroepsbeoefenaars en/of relevante belanghebbenden in staat stellen ideeën en kennis uit te wisselen over praktijken, instrumenten en werkmethode op nationaal, regionaal of lokaal niveau. Ze moeten plaatsvinden in een praktische context waarbij een uitgesproken hands-on-aanpak wordt gevolgd.
- Individuele lidstaten of een groep lidstaten mogen het initiatief nemen en expertise verstrekken of om expertise vragen over deze werkmethode.
- De Commissie mag ook peer-learningactiviteiten organiseren voor nationale, regionale of lokale actoren.

---

⁵ Voor de toepassing van dit werkplan wordt onder "derde landen" verstaan: de landen waarnaar wordt verwezen in de artikelen 9 en 10 van het programma Creatief Europa (Verordening (EU) 2021/818 – PB L 189 van 28.5.2021, blz. 34).

Denktankbijeenkomsten

- Bij denktankbijeenkomsten moet er ruimte zijn om nieuwe, actuele of innovatieve onderwerpen te bespreken, en ook om te brainstormen over plannen of strategieën. De bespreking moet open zijn en een volstrekt informeel karakter hebben.
- Individuele lidstaten of een groep lidstaten kunnen, in samenwerking met relevante belanghebbenden, het initiatief nemen en expertise en logistieke ondersteuning bieden met betrekking tot deze werkmethode.
- Als onderdeel van de methode kan één bijeenkomst of een reeks bijeenkomsten worden gehouden, zoals voorgesteld door het initiatiefnemende orgaan.

Inventarisaties

- Het doel van inventarisaties is het evalueren en beoordelen van de ontwikkelingen in en de resultaten met betrekking tot een in het CAC overeengekomen onderwerp. Daarnaast zijn de inventarisaties een forum voor iedereen die bij de bespreking betrokken is.
- Inventarisaties kunnen elke passende vorm aannemen, bijvoorbeeld een onlinevergadering van deskundigen, een vragenlijst, een conferentie enzovoort.

Door de Commissie geleide deskundigengroepen en rondetafelgesprekken

- Door de Commissie geleide deskundigengroepen zijn adviesorganen die door de Commissie zijn opgericht om advies te verstrekken over de voorbereiding van wetgevingshandelingen en beleidsinitiatieven⁶. De deelnemende deskundigen worden geselecteerd volgens de interne regels van de Commissie.
- De Commissie mag ook rondetafelgesprekken met geselecteerde deelnemers organiseren over een onderwerp waarover in het EU-werkplan voor cultuur overeenstemming is bereikt.

---

⁶ Het register van deskundigengroepen van de Commissie:
<https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/home?lang=nl>

Belangrijkste beleidsstukken

- Een nieuwe strategische agenda 2019-2024 voor de EU (goedgekeurd op 20 juni 2019)
- Mededeling van de Commissie over een nieuwe Europese agenda voor cultuur, 22 mei 2018 (COM(2018) 267 final)
- Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's – Europese media in het digitale decennium: Een actieplan ter ondersteuning van het herstel en de transformatie (COM(2020) 784 final)
- Concept inzake cultureel erfgoed in conflicten en crises. Een component voor vrede en veiligheid in het externe optreden van de Europese Unie (april 2021)
- Conferentie over de toekomst van Europa, Verslag over het eindresultaat (mei 2022)
- Geconsolideerde versie van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, met bijzondere aandacht voor de artikelen 8, 10 en 167 VWEU (PB C 202 van 7.6.2016, blz. 47)
- Verdrag inzake delicten met betrekking tot cultuurgoederen (2017)
- Conclusies van de Raad over "Europese media in het digitale decennium: Een actieplan ter ondersteuning van het herstel en de transformatie" (PB C 210 van 3.6.2021, blz. 1)
- Conclusies van de Raad over een strategische aanpak van de EU voor internationale culturele betrekkingen en een actiekader (PB C 192 van 7.6.2019, blz. 6)
- Conclusies van de Raad over bouwen aan een Europese strategie voor het ecosysteem van de culturele en creatieve industrieën (PB C 160 van 13.4.2022, blz. 13)
- Conclusies van de Raad over cultuurbeheer (PB C 393 van 19.12.2012, blz. 8)

- Conclusies van de Raad over cultuur, architectuur van hoge kwaliteit en gebouwde omgeving als kernelementen van het Nieuw Europees Bauhaus-initiatief (PB CI 501 van 13.12.2021, blz. 13)
- Conclusies van de Raad over de EU-aanpak voor cultureel erfgoed in conflicten en crises (doc. 9837/21)
- Conclusies van de Raad over het intensiveren van interculturele uitwisselingen via de mobiliteit van kunstenaars en culturele en creatieve professionals, en via veeltaligheid in het digitale tijdperk (PB C 160 van 13.4.2022, blz. 20)
- Conclusies van de Raad over risicobeheer op het gebied van cultureel erfgoed (PB C 186 van 5.6.2020, blz. 1)
- Conclusies van de Raad over het herstel, de veerkracht en de duurzaamheid van de culturele en creatieve sectoren (PB C 209 van 2.6.2021, blz. 3)
- Conclusies van de Raad over het werkplan voor cultuur 2019-2022 (PB C 460 van 21.12.2018, blz. 12) en Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad en het Europees Economisch en Sociaal Comité van en het Comité van de Regio's over het werkplan voor cultuur 2019-2022 (COM(2022) 317 final)
- Conclusies van de Raad over jonge creatieve generaties (PB C 189 van 5.6.2019, blz. 34)
- Verklaring van Davos – Naar een hoogwaardige Baukultur voor Europa, 20-22 januari 2018
- Besluit (EU) 2017/864 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2017 over het Europees Jaar van het cultureel erfgoed (2018) (PB L 131 van 20.5.2017, blz. 1)
- Verklaring van de Europese ministers verantwoordelijk voor cultuur, audiovisuele media en de media, 7 en 8 maart 2022, Angers
- Het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024 (JOIN(2020) 5 final)

- Groenboek Europees cultureel erfgoed, "Het gemeenschappelijk erfgoed van Europa centraal stellen in de Europese Green Deal" (maart 2021)
- Resolutie van het Europees Parlement van 17 september 2020 over het cultureel herstel van Europa (2020/2708(RSP))
- Resolutie van het Europees Parlement van 20 oktober 2021 over de situatie van kunstenaars en het cultureel herstel in de EU (2020/2261(INI))
- Kaderverdrag van de Raad van Europa over de waarde van cultureel erfgoed voor de samenleving (Verdrag van Faro, 2005)
- Verklaring van de leiders van de G20 tijdens de top in Rome
- Gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid aan het Europees Parlement en de Raad – Naar een EU-strategie voor internationale culturele betrekkingen (JOIN(2016) 029 final)
- Ministeriële verklaring over cultuur in tijden van COVID-19-crisis (april 2020)
- Handvest van Porto Santo (2021)
- Aanbeveling CM/Rec (2017) aan de lidstaten over de strategie voor de 21e eeuw voor het Europees cultureel erfgoed (2017)
- Verordening (EU) nr. 2021/818 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2021 tot vaststelling van het programma Creatief Europa (2021-2027) (PB L 189 van 28.5.2021, blz. 34)
- Resolutie van de Raad van de Europese Unie en van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de culturele dimensie van duurzame ontwikkeling (PB C 410 van 6.12.2019, blz. 1)
- Handvest van Rome (2020)

- Onze wereld transformeren: Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling (A/RES/70/1)
  - Unesco-Verdrag van 2005 betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen
  - Unesco-Verdrag inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, met voorschriften voor de uitvoering van het verdrag (Den Haag, 14 mei 1954)
  - Unesco-Verklaring voor cultuur van Mondiacult (Mexico-Stad, 30 september 2022)
  - Resolutie 2347 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties (UNESCO Digital Library, 2017, CL/4210)
-